

המרכז למורשת יהדות שאלוניקי ויוון
SALONIKA AND GREECE JEWRY HERITAGE CENTER

בית אבות
ליאון רקנאטי
ד"ר מונו לאוכלוסיה המבוגרת
Beit Avot Leon Recanati

הרשות הלאומית
לתרבות הלאדינו

בית הספר לאמנויות
החוג למוסיקה

חלונות גבוהים בשאלוניקי

אירוע לרגל צאתו לאור של התקליטור הכפול

יום ד', 06 בנובמבר 2013, בשעה 19:00, מכון סרוונטס, רח' שולמית 7, תל אביב

דברי ברכה:

רוני ארניה, מנכ"ל בית אבות ליאון רקנאטי
משה שאול, הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו
פרופ' שרון פוליאקין, ראש ביה"ס לאמנויות
פרופ' יובל שקד, ראש החוג למוסיקה
ד"ר שושנה וייך-שחק, אוצרת התקליטור, העורכת והמפיקה שלו

מבצעי השירים:

אורית פרלמן וקובי זרקו – זמרה
אריאל קאסיס, קנון
ואסים חשיבון, עוד
ויסאם עראם – דרבוקה, דיירה, פנדרו
אסף אלוש, בנדיר
אסף תלמודי, אקורדיון
עידן טולדנו – גיטרה, בוזוקי
שרבל מארון, נאי
טל פדר, קונטרבס

חלונות גבוהים | **Ventanas altas tienes tú (Las ventanas altas)**

אהבה בשאלוניקי | **Selanik entero yo lo kaminí (Amor en Salónica)**

שירים המשקפים אירועים היסטוריים

סימני החייל המת | **Capitán de guerra (Las señas del soldado muerto)**

דו-שיח בין אישה לבין גבר החוזר מקרבות במלחמת הבלקאן (1912-1913). היא שואלת אותו אודות חייל יהודי ושמו יהודה.

השרפה של שאלוניקי | **Día de Shabat la madre (El incendio de Salónica)**

על השרפה הגדולה שאירעה בשנת 1917 וכילתה את מרבית השכונה היהודית

משאלוניקי לאושוויץ | **Siete días encerrados (De Selanik a Auschwitz)**

המילים חוברו על ידי דויד חיים, בתקופת עבודתו ב"זונדרקומנדו" בקרמאטוריום של מחנה ההשמדה אושוויץ-בירקנאו. את המוסיקה התאים חברו למלאכה, אשר – לפי עדותו של דויד חיים – היה מוסיקאי מקצועי ושמו יעקב.

שירים הקשורים לחגי השנה ולטכסי מחזור החיים

חגיגת פורים | **Alabar quiero al Dio (La celebración de Purim)**

השיר משקף את המנהגים בסעודת פורים, ויש בו רשימה מפורטת של המאכלים ואזכור של שתיית היין.

הלידה המאושרת | **Oh, qué mueve meses (El parto feliz, copla de parida)**

קופלא לברית מילה: המיילדת (לה קומדרי) מעודדת את האישה, וזו (לה פארידה) זועקת לאל שיצילנה ואילו בני המשפחה אומרים: אמן, אמן.

היפה והים | **Ya salió de la mar (La galana y el mar)**

שיר לטכס טבילת הכלה במקווה: יש בו איחולי פוריות לאישה, תוך שימוש במטאפורה של עצים נותני פרי הגדלים ליד הנהר או הים. בשניהם המים מרמזים על אהבה וחיים.

רומנסות

כלתו של הדוקס מאלבא | **Tristes nuevas (La novia del duque de Alba)**

הדוקס מאלבא, בעיר סביליה, בא להזמין את אהובתו הקודמת לחגיגת כלולותיו.

שובו של הבעל | **Lavaba la blanca niña (La vuelta del marido)**

מפגש ליד המים ביו אביר החוזר מהקרבות, כעבור שנים רבות, לבין כובסת נאה, היא היא אשתו הבוכייה.

האישה הנואפת והחתול | **Un lunes por la mañana (Adúltera con un gato)**

הבעל חוזר הביתה בהפתעה, ואשתו נאלצת להחביא את המאהב בקופסה, שהיה בה פלפל. המאהב מתעטש, והאישה מתעקשת להסביר לבעלה החשדן, שזהו החתול של השכנים.

היפהפייה במיסה | **Tres damas van a la misa (La bella en misa)**

אישה יפהפייה נכנסת לכנסייה בזמן תפילת המיסה. יופיה, מלבושיה וזוהרה מבלבלים את הכומר ואת עוזריו.

שירי זמר שחוברו במאה ה-20 (שירי צדיק וגאזוז)

הירקן המפלט | **Yo so un buen zarzavachí (El buen verdulero)**

לפי השיר היווני אהו סטאפיליא שמחברו הוא יואניס איקונומופולוס, למילים מאת טימוס מוראיטיניס

פלוריקה המשרתת | **Yo so una servidera (Florica la servidera)**

המשרתת פלוריקה מפלטט עם שלשת הגברים בבית מעסיקה: בעל הבית, אביו הזקן והבן הצעיר והמבריק. בסוף השיר היא מתחנת עם הבן. המנגינה היא של הטנגו גארופה, שחובר באורוגואי בשנים 1927/28 על ידי המלחין חואן אנטוניו קוליאסו למילים מאת ויקטור סולוניו ורומירו פונטן.

מה שהנערות צריכות לענות לארוסיהן ההפכפכים | **Ya sabes que yo soniña kurnasa (Lo quedeben decir las niñas)**

לפי לחן של השיר היווני טראבה, ורי מנגה קי אלאני ("תסתלק מכאן, פרחח"); מחברו אינו ידוע

שמעי את לבי | Una tarde de aprilio (*Siente mi korazon*)

שיר אהבה על געגועים ואהבה אבודה: מושר לפי המנגינה של הטנגו היווני מי מה רוטאס ("אל תשאלי אותי"); מחברו הוא סוסוס יואנידיס, למילים מאת יאניס תאודורידיס

המוסיקאי ג'אקו | Alevanta, Jako (*Jako, el musico*)

קום, ג'אקו, הייה מוכן לקראת בואם של לקוחותיך (הם מזמינים אותנו להופיע בחתונות ובחגיגות לברית מילה). המנגינה היא של השיר היווני אליניצה מו ("אלניצה שלי"); מחברו הוא יאניס דרגאציס

שירים מן המחזה אסתר

המחזה אסתר, מאת שלמה ראובן ויצחק ציון, הוצג בשאלוניקי ביום חג פורים, ב-27 למרץ 1932, בתאטרון "מיגאלו אלכסנדרו", בביצוע חברי מועדון הנוער "בני מזרחי" של "ברית טרומפלדור".

אלי, למה תעזבנו | Dio, por que abandonarnos

דואט של אסתר ואחשוורוש | Esther, tu lucia figura

שיר הניצחון | El Dio hizo triunfar